

***EGYSZERŰSÍTETT
ELŐZETES RÉGÉSZETI DOKUMENTÁCIÓ***

***HATVAN, BOLDOGI ÚT 2/C - KÁRPÁT VASÚT KFT. TELEPHELYÉN
KARBANTARTÓ CSARNOK ÉPÍTÉSE***

a

KÁRPÁT VASÚT KFT.

megrendelésére
készítette:

A

Magyar Nemzeti Múzeum
Közgyűjteményi Központ

NEMZETI
RÉGÉSZETI
INTÉZET

2025

1. AZ ELŐZETES RÉGÉSZETI DOKUMENTÁCIÓ TÁRGYA, ELKÉSZÍTÉSÉNEK CÉLJA, KÉSZÍTŐI

1.1. Az előzetes régészeti dokumentáció (ERD) tárgya: Hatvan, Boldogi út 2/C - Kárpát Vasút Kft. telephelyén karbantartó csarnok építése

1.2. A tervezett változtatás helyszíne: Hatvan boldogi út 2/C, 5331/43, 5331/44 hrsz.

1.3. Az ERD megrendelője: KÁRPÁT Vasút Kft.

1.4. Az ERD megrendelésének célja: Építésügyi engedélyezési eljárás

1.5. Készítette: Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ

1.6. Az ERD elkészítése során a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (továbbiakban: Kötv.) és a Kormány, a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Kormányrendeletének (továbbiakban: Korm. R.) előírásait alkalmaztuk.

1.7. A Korm. R. 38. § (1) bekezdése alapján az ERD próbafeltárás elvégzése nélkül, egyszerűsített ERD-ként készült.

2. RÉGÉSZETI ÉRTÉKVIZSGÁLAT, LELŐHELY-DIAGNOSZTIKAI VIZSGÁLATOK**2.1. Adattári, szakirodalmi, térképészeti adatgyűjtés**

A tervezett beruházás helyszíne a Heves vármegyében található Hatvan belterületén. A beruházás az újkorban kiépült városrészben található ipari területen (részben az egykori cukorgyár területén), nyugati szomszédságában lakóövezet van. A középkori vár a Zagyva túlsópartján található, ez már csak a beruházás pufferrónája, közvetlenül nem érinti a tervezett építkezés.

A közhiteles lelőhely-nyilvántartás, a múzeumi adattári, szakirodalmi, térképészeti kutatások során, a tervezett beruházás által érintett területen és 250 széles övezetében 2 ismert (nyilvántartott) régészeti lelőhelyhez kapcsolódó adatot gyűjtöttünk.

Adatgyűjtés során a fejlesztési területen és pufferrónájában azonosított régészeti lelőhelyek:

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
<i>Hatvan – Vasútállomás</i>	44786	Régészeti megfigyelés	<i>temető</i>	<i>középkor</i>	<i>érintett</i>
<i>Hatvan – Vár</i>	63492	Régészeti megfigyelés	<i>vár</i>	<i>Árpád-kor, középkor, kora újkor</i>	<i>pufferrónában</i>

Az azonosított, illetve vizsgált régészeti lelőhelyek ismert kiterjedését a térképmellékleten ábrázoltuk, a térinformatikai állományok a digitális melléklet „Terinformatika” mappájában érhetők el.

3. FELTÁRÁSI PROJEKTTERV**3.1. A változtatási szándékok ismertetése**

Új vasúti karbantartó telep építése során az alábbi elemek valósulnak meg:

- I. vg.: Középaknás vágány
- II. vg.: Javító vágány
- III. vg.: Oldalaknás vágány
- IV. vg.: Eszterga vágány
- V. vg.: Tároló vágány

A tervezési területen jelenleg is vágányok találhatóak, ezért a beruházás bontási munkálatokkal kezdődik, majd az I-IV. vágányokra épül egy komplex karbantartó csarnok. A mostani tervezési területtől É-ra készült korábbi talajvizsgálatok alapján valószínűsíthető, hogy a töltésréteg a volt cukorgyár területének nagy részén jellemző, és a korábbi mélyfekvésű ártéri terület feltöltését jelentette. A munkálatok 44135 m² területet érintenek.

3.2. Örökségvédelmi hatáselemzés, örökségvédelmi hatáscsökkentő javaslatok

A régészeti értékvizsgálat során, a tervezett beruházás földmunkái által érintett területen az adatgyűjtés alapján nem azonosítottunk olyan helyben megtartandó örökségi elemeket, amelyeket a Korm. R. 21. § (3) bekezdés alapján a földmunkával el kell kerülni. Mivel az ERD készítése során nem végeztünk olyan célzott vizsgálatokat (geofizikai mérés, próbafeltárás), amelyek alkalmasak a helyben megtartandó örökségi elemek pontos felderítésére, egyértelműen nem zárható ki ilyenek előkerülése.

A megrendelő által átadott műszaki adatok és a régészeti értékvizsgálat eredményei alapján megállapítható, hogy a tervezett beruházás földmunkái érintik és veszélyeztetik a 44786 számon nyilvántartott Hatvan – Vasútállomás régészeti lelőhelyet (középkori temető).

A Kötv. 22. § (1) bekezdés értelmében, *a lelőhely földmunkával érintett részén megelőző régészeti feltárást kell végezni.*

Bírsággal kell sújtani azt a természetes vagy jogi személyt és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetet, aki vagy (amely) az e törvényben vagy más jogszabályban engedélyhez kötött tevékenységet a védetté nyilvánított vagy e törvény erejénél fogva védelem alatt álló kulturális örökségi elemen engedély vagy tudomásulvétel nélkül vagy attól eltérő módon végezi, a védetté nyilvánított vagy e törvény erejénél fogva védelem alatt álló kulturális örökség elemeit jogellenesen megsemmisíti vagy megrongálja, valamint a védett kulturális örökségi elemet kötelezettségének elmulasztásával veszélyezteti (Kötv. 82. § (1) bekezdés a)-c) pontok).

A Kötv. 22. § (2c) bekezdés értelmében a régészeti lelőhelyen a beruházót terheli a megelőző feltárás, a régészeti megfigyelés elvégzésének, valamint az elfedés, a bennhagyás és az elkerülés régészeti előkészítésének költsége.

A Kötv. 22. § (3) bekezdés ae) pontjának figyelembevételével **a megelőző feltárás javasolt módszere: régészeti megfigyelés**, mivel a műszaki leírás és tervdokumentáció alapján

megállapítható, hogy a beruházás műszaki jellege miatt a régészeti feladatellátás más módon nem végezhető el.

A Kötv. 23. § (3) bekezdése szerint: „ha a megelőző feltárás módja régészeti megfigyelés, akkor a földmunkát a feltárás vezetője vagy az általa megbízott régész által javasolt régészeti és más szempontok, illetve módszerek figyelembevételével kell végezni”. A régészeti lelőhelyen, régészeti megfigyelés mellett végzett földmunkát, olyan munkagéppel (gumikerekes forgókotró, iszapoló vagy rézsűző kanállal), amely alkalmas a régészeti jelenségek jelentkezési szintjén a régészeti tükörfelület kialakítására. Amennyiben a földmunkák elérik a régészeti jelenségek jelentkezési szintjét, a megfelelő régészeti tükörfelület kialakításának érdekében kézi földmunkavégzésre is szükség lehet.

A régészeti megfigyelés során előkerülő régészeti lelőhelyek feltárási módjáról és feltételeiről jogszabályban kormányrendeletben meghatározottak szerint az örökségvédelmi hatóság dönt (Kötv. 13.§ (3) bekezdés). Ha a régészeti megfigyelés során régészeti bontómunka válik szükségessé – a beruházási földmunkával érintett mélységig – az előkerült régészeti jelenség vonatkozásában a régészeti bontómunkát és az elsődleges leletfeldolgozást a régészeti megfigyelés keretében kell elvégezni (Korm. R. 35. § (1) bekezdés).

A megelőző feltárás javasolt módszere:

Lelőhely neve:	Nyilvántartási száma:	Megelőző feltárás javasolt módszere:
Hatvan – Vasútállomás	44786	régészeti megfigyelés

A Kötv. 23/E. § (5) bekezdése és a Korm. R. 43. § (3) bekezdése alapján: nagyberuházás megvalósítása esetén ***a kivitelezés földmunkái régészeti megfigyelés mellett végezhetőek, ennek megfelelően az egyéb feltárási módszerekkel fel nem tárt területen régészeti megfigyelést kell biztosítani.***

Bírsággal kell sújtani azt a természetes vagy jogi személyt és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetet, aki vagy (amely) régészeti földmunkát a hatóság által előírt régészeti megfigyelést elmulasztva végez (Kötv. 82. § (1) bekezdés, f) pont).

A régészeti megfigyelés során előkerülő régészeti lelőhelyek feltárási módjáról és feltételeiről jogszabályban meghatározottak szerint az örökségvédelmi hatóság dönt (Kötv. 23/E. § (7) bekezdés).

Ha a régészeti megfigyelés során régészeti bontómunka válik szükségessé – a beruházási földmunkával érintett mélységig – az előkerült régészeti jelenség vonatkozásában a régészeti bontómunkát és az elsődleges leletfeldolgozást a régészeti megfigyelés keretében kell elvégezni (Korm. R. 35. § (1) bekezdés).

Ha a nagyberuházás régészeti megfigyelése során előkerült régészeti lelőhely vagy lelet a kivitelezés hátráltatása nélkül régészeti bontómunka keretében nem tartható fel, a régészeti

megfigyelést végző intézmény haladéktalanul értesíti az örökségvédelmi hatóságot. Az örökségvédelmi hatóság a szükséges intézkedésekről a bejelentés kézhezvételétől számított öt napon belül dönt (Korm. R. 45. §).

A Korm. R. 46. § (1-3) bekezdései alapján, ha a megelőző feltárás vagy a régészeti megfigyelés során eredeti összefüggéseiben megmaradt régészeti emlék kerül elő, a feltárást végző intézmény három napon belül köteles bejelenteni a hatóságnak, valamint megelőző feltárás esetén értesíteni a beruházót. A bejelentett régészeti emlék elkerüléséről vagy helyszíni megtartásáról és kezeléséről, valamint a szükséges állagmegőrző intézkedésekről a hatóság húsz napon belül dönt. Ha a régészeti emlék megelőző feltárás során került elő, és a hatóság határozata alapján azt a helyszínen kell megőrizni, a beruházás során a műszaki tervezésnek és a kivitelezésnek tekintettel kell lennie az emlék megőrzésére. Ebben az esetben a feltárást végző intézmény köteles a feltárás terepi munkáinak befejezését követő tizenöt napon belül a régészeti emlékről adatot szolgáltatni a beruházónak. Az adatszolgáltatás részeként rajzi dokumentáción egyértelműen fel kell tüntetni a bontható és a helyszínen – eredeti helyükön – megőrzendő régészeti emlékeket.

3.3. A régészeti feladatellátás területi szakaszai

Területi szakaszolás indoklása: a területi szakaszokat a beruházás ütemezésével és a régészeti feladatellátás reális várható előrehaladásának figyelembevételével határozzuk meg.

Az ERD elkészítésekor nem rendelkezünk a szakaszoláshoz szükséges információkkal, így a területi szakaszok a feladatellátásra vonatkozó szerződés megkötésekor kerülnek kijelölésre.

3.4. A javasolt örökségvédelmi intézkedések költségkalkulációja

3.4.1. Megelőző feltárás tervezett költsége

A megelőző feltárás költségkalkulációja a tervezett földmunkák és a feltárandó régészeti lelőhelyek paraméterei (elsősorban az érintett terület nagysága) valamint a Korm. R. 8. számú mellékletében meghatározott maximált hatósági egységárak alapján készült.

Lelőhely azonosítószáma vagy neve	Megelőző feltárás módszere	Maximált hatósági egységár* (nettó)	Feltárandó terület	Kalkulált nettó keretösszeg
(új lelőhely) Eger – Rendező pályaudvar	régészeti megfigyelés	8 000 Ft/óra, de min. 36.000 Ft/nap	nem kalkulálható	földmunkák időigényének függvényében
	régészeti megfigyelés keretében végzett bontómunka	3 150 Ft/m ²	az előkerülő jelenségek függvényében	a tervezés jelenlegi fázisában nem kalkulálható
Összesen			nem kalkulálható	nem kalkulálható

* Korm. R. 8. mellékletében meghatározott hatósági egységárak szerint.

A megelőző feltárás költségei magukba foglalják a régészeti feltárás terepi munkavégzésén túl – beleértve a feltárás munkafeltételei (dúcolás, melegedő és öltözőhelyiség, wc) biztosítását is – a jogszabályban meghatározott tartalmú dokumentálás és az elsődleges leletfeldolgozás költségeit (Kötv. 22. § (10) bekezdés), azonban nem tartalmazzák a régészeti földmunka (vö.: Kötv. 7. § 33. pont) költségeit.

A régészeti feltáráshoz kapcsolódó régészeti földmunka megvalósításáról a beruházó köteles gondoskodni. Ha a beruházó nem tudja biztosítani a földmunkát, akkor a feltárást végző intézmény – a közbeszerzésekről szóló törvény szerint – gondoskodik a régészeti feladatellátáshoz kapcsolódó földmunka elvégzéséről a beruházó költségén (Kötv. 23. § (2) bekezdés). A régészeti földmunkát a feltárás vezetőjének irányításával, régészeti megfigyelés mellett kell végezni, melynek költsége a területen elvégzett megelőző feltárás költségének része (Korm. R. 36. § (2) bekezdés), így erre a tevékenységre külön költség nem számolható el.

A teljes felületű feltárás költségei nem tartalmazzák a jogszabályban meghatározottak szerint terepmunkára alkalmas napon kívüli régészeti feltárás végzéséhez a beruházó által kötelezően biztosítandó szükséges technikai felszerelés biztosításának költségét (Kötv. 23/F. § (9a) bekezdés b) pont).

A megelőző feltárás pénzügyi elszámolása utólagosan történik, a valós teljesítés (feltárt terület mérete, rétegszámok) alapján (vö.: Kötv. 23/F. § (10) bekezdés). A feltárási projekttervben meghatározott egységáron az 10 méter raszterben határolt területen régészetileg pozitív területek számolhatók el. A negatív területek feltáráásáért külön költség nem számolható el.

A Kötv. 23/F. § (11) bekezdése szerint a feltáráshoz jogosult intézmény a teljes felületű feltárás és az elfedés régészeti előkészítésének összköltségei 10 százalékanak erejéig tartalékot képezhet az esetleges régészeti többletköltségekre. A tartalék a beruházó és a feltárást végző intézmény közötti megállapodás alapján használható fel.

3.4.2. A régészeti megfigyelés költsége

A nagyberuházások esetén az ismert régészeti lelőhelyek területén kívül végzett földmunka régészeti megfigyelésének elszámolása óradíjas rendszerben történik, a valós teljesítés – azaz a megfigyelt földmunkák időtartama – alapján.

A régészeti megfigyelés maximált hatásági egységára 8 000 Ft/óra (nettó), de min. 36.000 Ft/nap.

Régészeti jelenségek előkerülése esetén, a Korm. R. 8. melléklete szerinti **régészeti bontómunka elszámolásának maximált hatásági egységára: 3 150 Ft/m² (nettó).**

3.4.3. A régészeti költségek összesen

Régészeti megfigyelés nettó költsége	nem kalkulálható
Régészeti megfigyelés keretében végzett bontómunka költsége	nem kalkulálható

3.5. A régészeti feladatellátásra kijelölt intézmény megjelölése

A Kötv. 23/E. § (2a) bekezdése alapján a nagyberuházást megelőző feltárást és/vagy régészeti megfigyelést a gyűjtőterületén érintett vármegyei hatókörű városi múzeum, jelen esetben a Dobó István Vármúzeum végezheti jogszabályban meghatározottak szerint. A múzeum elérhetősége: (3300 Eger, Vár köz 1., regeszet@egrivar.hu)

A Kötv. 22. § (11) bekezdés szerint a megelőző feltárással vonatkozóan a régészeti terepmunka elvégzésére jogosult intézmény és a beruházó írásbeli szerződést köt. A szerződés tartalmazza a feltárási módját, időtartamát, a régészeti terepmunka elvégzésére jogosult intézmény által végzendő régészeti feladatellátás költségét, valamint a jogszabályban meghatározott egyéb szakmai feltételeket.

A Kötv. 22. § (12) bekezdés szerint a szerződést a terepmunka elvégzésére jogosult intézménynek és a beruházónak a jogszabályban meghatározott adattartalomnak a beruházó által történő rendelkezésre bocsátásától számított 15 napon belül kell megkötönni.

A Kötv. 23/E. § (4) bekezdés alapján, ha a gyűjtőterületén érintett vármegyei hatókörű városi múzeum, Budapesten a Budapesti Történeti Múzeum a megelőző feltárással vonatkozó szerződést a Kötv. 22. § (12) bekezdésében meghatározott 15 napos határidőn belül nem köti meg, akkor a Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ gondoskodik a régészeti feladatellátásról.

Budapest, 2025. 09. 24.

*Bíró Péter
Magyar Nemzeti Múzeum
Közgyűjteményi Központ*

